

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Quoad Ordines sacros.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

14. Quæres: Ille relictus in sæculo, peccabitne non ingressi Religionem, vel Votum Castitatis emittere?

Respondeo: Si gravi causa non moveatur, (sic puto) graviter peccabit, tum quia contra Sacros Canones agit, tum quia Religioni, pro qua dedit licentiam, illud damnum affert, quod modò *supra* d. c. 3. §. 8. n. 6. diximus, nempe obligationem restituendi coniugem, &c.

15. Si relicta in sæculo vocat tandem Castitatem, non poterit amplius revocare ad se Professum, quia per licentiam, quam dedit, ut suus coniux profiteretur, concessit illi, ut posset, immò, ut deberet non petere debitum: per Votum autem, quod ipsa emisit castitatis, non potest ipsa petere: ergo ad quid infervier illa revocatio? Ita dicitur Pontius, *loc. cit. num. 5.* & consequenter videtur, Professum, si quando restitueretur uxori in casu dicto numero 13. posse quidem reddere debitum, at, quia verè est Professus, debet, ut vult Pontius *loc. cit. num. 4.* quando potest, suum Votum servare, atque adeo, nisi ipsi dispensetur à Summo Pontifice, petere debitum non valebit.

§. II. Quoad Ordines Sacros sine consensu Coniugis.

1. Quamvis certissimum sit, validè Sacris Ordinibus initiari coniugatum, invita uxore, semper tamen mortaliter illicitè. Idque verum est, si post matrimonium consummatum, siue etiam post solum ratum, Ratum enim dat dumtaxat facultatem ad professionem emittendam, non verò ad Ordines sacros suscipiendos, ut *supra* suo loco vidimus.

2. Hinc fit, ut sic ordinatus possit revocari à sua uxore, possitque ipse revocationi assentiri, & reddere debitum, sed, quia Ordini sacro annexum est Votum, seu Præceptum servandæ Castitatis, petere non poterit, ut in simili *num. 16.* dictum est, & hic notat Pontius *d. lib. 9. cap. 13. n. 5.*

3. Quid si non revocetur?

Respondeo: Tunc non tenebitur quidem ex se redire ad illam. Ordo enim validus merito id concedere debet, ut advertit Castropalaus *lib. 5. num. 8. ex Extravag. Antiqua de Voto.* Possit, tamen, si veller, ut diximus *n. 4.* de professio, uxore non consentiente; par enim est ratio. Quamvis enim illa professio fuerit nulla, Ordo verò hic sit validus, tamen obligatio reddendi debitum uxori est eadem, & ex alia parte Ordo facit non pugnare ex se cum matrimonio, nisi ratione voti Castitatis ipsi Ordini adnexi. Si ergo voto professionis non obstat, potest in illo casu ex se redire, potest redire, & ordinatus ex se nihil obstat posset, nisi idem votum Castitatis. Lege Castropalaus, *loc. cit.* contra nonnullos citatos à Sanchez *lib. 7. marr. d. 40. n. 5.*

4. Denique adverte, si coniugatus, etiam matrimonio non consummato, ad Ordinem Sacrum (non ergo, si ad Minores) ascendat sine uxoris expressa licentia, in suspensionem, seu irregularitatem incurret ex iure, in Extravag. citata, & habet Pont. *loc. cit. num. 2.* Vnde neque in suscepto Ordine ministrare, neque ad Superiores promoveri, neque Beneficium, vel officium Ecclesiasticum obtinere poterit.

Quoad eosdem Ordines cum consensu Coniugis.

5. Hactenus de susceptione sacrorum Ordinum sine consensu Coniugis, quid Iuris cum ejusdem consensu?

Assero, posse eos suscipi cum dicto consensu, sed cum similibus conditionibus explicatis à *num. 8.* Nempe, ut uxor prius Religionem profiteatur, aut, si sit senex, & de continentia non sit suspecta, Castitatis votum simplex emittat.

6. Scio Gasp. Hurt. *d. 11. matrim. diff. 9.* docere contra Sanchez, ut vir ad sacros Ordines promoveri possit, suscipere, si uxor manens in sæculo, castitatem voveat, libe-

retque per suam licentiam dictum virum ab obligatione tori, & cohabitationis, nec requiri, ut uxor profiteatur, quia, (inquit) in cap. Coniugatus, de convers. coniug. Professio uxoris non requiritur.

7. Verum, pro Sanchez pugnat Castropalaus *lib. 3. de spons. d. 3. p. 6. §. 11. n. 17.* Patetur enim, veram esse sententiam Hurtadi in rigore iuris, sed iam ex vi consuetudinis, nullum nunc coniugatum permitti initiari sacris, nisi prius uxor profiteatur, vel si sit vetula, castitatem voveat. Nota autem (ut colligo ex Pont. *l. 7. marr. d. 36. n. 1.*) debere accedere licentiam etiam Episcopi, si non est ex rigore iuris, certè ex consuetudine, ut in simili diximus *n. 11.*

8. Quando autem modo dicto, secundum Castropalaus *d. 3. de spons. p. 6. §. 11. n. 11.* remanet voto constricta uxor in sæculo, admonent Doctores cum Sanchez *l. 7. matrim. d. 39. n. 8.* non posse ipsam cum suo coniuge ordinato manere in eodem cubiculo, ut habetur cap. Episcopus, *diff. 77.* immò prudens consilium tradunt esse, ut, ne in eadem quidem domo habitet, ad vitandum scilicet incontinentiæ suspicionem.

9. Præterea hoc uxoris votum Castitatis, licet sit simplex, tamen habet hoc peculiare, ut, si ipsa post mortem sui coniugis iam ordinati contrahat novum matrimonium, invalidè contrahat.

Ratio cur hunc effectum pariat hoc votum nunc, non verò, quando coniux in Religione Professionem emisit, est, quia Ordini sacro, ad quem licentiam concessit ipsa uxor, debetur hæc reverentia, ne uxor eadem aliud matrimonium ineat. Hanc doctrinam habet Sanchez *lib. 7. marr. d. 40. n. 2.* quam Azor. *p. 1. l. 13. cap. 14.* affirmat, esse omnium, Pont. *l. 7. c. 23. n. 10.* tamen id negat, asserens, par esse utrumque votum, & neutrum dirimere matrimonium subsequens, sanè probabilis.

Inquires per hanc occasionem, primò, An ipse Presbyter Græcus, si post mortem suæ uxoris aliam ducat, validè ducat? Secundò, An licitè? Tertiò, An vidua prædicti Græci Sacerdotis, si ad secundas nuptias convolet, validè convolet, & licitè?

Respondeo, ad primum. Docet Petrus Arcudius *lib. 7. de marr. c. 4.* Matrimonium secundum Presbyteri Græci validum esse (licet tunc dictus Presbyter sit repellendus ab exercitio Ordinis, si velit ipse, vel uxor persistere in eo matrimonio) quia, inquit, nec ipse emisit vllum votum castitatis, nec adest Canon matrimonium illud invalidans, sed tamen, quia sit bigamus per secundas nuptias, merito privatur exercitio altaris. Ita Arcudius contra Cariophylum putantem hoc matrimonium esse invalidum.

Respondeo, ad secundum, Sacerdotem prædictum graviter peccare, secundas nuptias celebrando. Non solum enim Canones Græcorum (ut colligo ex allatis ab Arcudio citatis) illum faciunt bigamum, eundemque Sacerdotali exercitio privant, ut dictum est, verum etiam vocant illas nuptias illicitas, illegitimas, nefarias.

Respondeo, ad tertium, validum esse matrimonium viduæ relicte à Presbytero Græco, ut etiam esse licitum. Ita contra Cariophylum, qui videtur hoc matrimonium damnare, docet his verbis Arcud. *loc. cit.* Quod Sacerdotum vidua ad secunda vota minime transeat, non ritus, sed virtutis est.

Confirmo, quia Sanchez *lib. 7. de marr. c. 40. §. 5. aq.* licitè viduam Sacerdotis secundo nubere, si non consensit Ordinationi sui primi viri, & probabile esse, etiam licitè secundo nubere, quando vxor nesciebat, id sibi prohiberi. Sed audio, vxores communiter non solere dare ejusmodi consensum; quod si dent, eas nescire ejusmodi prohibitionem non valendi transire ad secundas nuptias; ergo, &c. Supponimus autem dictam viduam nullum votum castitatis emisisse, ut certè emittere non solent.

Confirmo iterum; quia in dubio, an emisim votum, & in dubio, quod existat lex, seu præceptum, melior est conditio meæ libertatis, atque adeo non obligor illam servare, ut de lege dubia docet Sanchez *lib. 1. in*

X a Decal.

Decal. 10. n. 3. & de voto n. 36. Cum ergo, ad minus, saltem dubia sit lex hæc, vel votum de abstinendo à secundis Nuptiis, quoad prædictam viduam, ipsa non obligabitur, &c.

Nec contrarius est Pontius lib. 7. *mar. c. 2. §. 21* dicit, matrimonium relidæ à Sacerdote Græco esse quidem validum, sed illicitum, quia est contra eorum Canones: Nec, inquam, contrarius, quia & ipse, & Canones, quos affert, videntur loqui de vidua, quæ dedit licentiam, seu consensit sui viri Ordinationi, sciens sibi se prohiberi secundas nuptias, et de vidua, quæ calitatem fortè voverit : Lege diligenter tum ipsam, tum Sanch. *ll. c.*

10. Inquires iterum: Si eveniat casus similis illi, cuius *suprà*, §. 1. n. 12. *menini*, hoc est, si, promotò Coniuge in *laicis*, uxor, nec Religionem ingredi velit, nec castitatem vovere, quid faciet vir iam Ordinatus?

11. Respondit: Sanch. *l. 7. matr. d. 39. n. 12.* ait, uxorem debere cogi ad votum; ad hoc enim emittendum se obligavit, dum libere dedit licentiam viro, ut ad Ordines accederet. Verum, Castropal. *l. c. n. 19.* ait, non posse cogi, sed, si uxor petat, debere ipsi sum virum restitui. Ratio est, quia nemo unquam cogi invitus potest ad votendam castitatem. Veraque probabilis est sententia. Verum, mihi magis placet hæc posterior; tueri enim magis libertatem. Quia tamen uxor supponitur promissæ, se professionem, vel votum emissuram, nolens deinde promissionem servare, causa valde rationalis debet accedere, ne graviter peccet, nolendo custodire sacros Canones in re tam gravi. Sic puto, ut *ibid. n. 14.* in simili putavi.

12. Illud in Castropalaus *i.e. nam.* 23. contra plures
Doctores habet, hunc Ordinatum cum licentia uxoris,
fide nolentis, nec profrteri, nec vovere, incidere etiam in
eandem illam suspensionem, seu irregularitatem, de qua
modò dixi n. 4. Ratio est, quia in sacro *Textu Extratog.*
Antiq. de voto, dicitur, cum incidere in dictam suspensio-
nem, qui aliter, quam sacris Canonibus noverit conve-

nire, sacros Ordines suscepit. At sacri Canonice
runt ad dictos Ordines non solum licentia sed et
que professionem, vel votum. Nota tamen illud
si enim bona fide inculcat maritus, sopponebat
Canones servaturam, promoveretur, non puto
re suspensum, quia sic non novit se ordinem
sacros Canones. Sed profecto, ne praeclara
eveniant, praxis esse debet, ut prius profectus
veat uxore, & deinde maritus promoveretur.

13. Denique, ut vir ad Episcopatum ascendat, prae-
runt omnino iura, ut uxor Religionem ingrederetur.
Cardinalatum vero nihil aliud est opus, prae-
quod ad Ordines sacros necessarium esse, habemus
nivimus.

§. III. Quoad Vorum simplex Castitatis

1. **Q**uemadmodum §. 1. indicavimus, posse coe-
mutuo consensu coelibem vitam agere, se po-
runt voto se Castitatis astringere, eadem enim etiam
de utroque: recole ramen cautionem, quam alibi
tavimus, ut item illa, quæ huc facere videntur, occu-
in præcedentibus per occasionem fuit de frigi-

2. Si quis ritè uxoratus, deinde ob impotentiam
impotentia, quod creditum fuit perpetuum, pro-
nem emisit, vel Ordines sacros suscepit, quod facit
casu, quo deinde appareat, eum esse potentem potius
poterit, ac debet ad uxorem?

3. Respondeo, redire debere, quia praevalens ratio
 tas matrimonii ritè suscepti. Verùm, id, & multa
 idem facientia latè prosequitur Diana *part. 11. c. 1.*
resol. 9.

Et ad iam finem *Tractationum de Marinorum* ¹
feliciterque perveni; id, quod Summo Deo ²
referens, similem felicitatem studiosis ³
ab eodem nixè precor.

DE CONTRACTIBVS
IN PARTICVLARI
QVOS DIRIGIT IVS NATVRALE
LIBER NONVS.

A, quæ pro praxi scire oportuit de Contractibus in genere, in lib.8. Decal. tit. 3. & 6. dicari satis: Nam propterea, iis non repetitis, ad peculiare Contractus explicandum opportunè descendendum est.

TRACTATVS I.
DE
CONTRACTV MVTVI,
& de Vſura.

CAPVT PRIMVM.

De Mutuo.

§. I. *Quid sit Musæum.*

I. **V**TUUM, quod sic dicitur, quia *de meo tuum* fit, commodè definiri potest in hunc modum: *Est gradatio rei consistentis in pondere, ut Massæ Argenti, Nu-*

mero, ut Pecuniae, & Mensura, ut Vini, Frumenti, &c.
recuperandi, statuto tempore, tantundem in suo genere.

Hanc definitionem lib. 8. in Decal. tr. 3. §. 8. attin-
guimus, nunc duo recolamus, vel explicemus: Alterum
quoad tempus mutuuum restituendi: Alterum quoad
lud (tantundem.)

Tempus restituendi Mutuum.

2. Mutuatarius tenetur restituere mutuum ex
constituto; vel post ejus usum completum, postea
tenetur reddere antea, quamvis mutuum in manus
reperatur: potest tamen antea reddere: si placet,
ut habetur in Iure, l. Quid in dno, ff. de pignori.
Quoties in gratiam debitoris apponitur de fideju-
ris, potest, ut vult Navar. in *Man. c. 17. §. 119.*
Ang. v. Jura l. 1. num. 6. debitor ante illam rem facere,
unde fit ut, in contractu mutui, creditor non liceat
gare debitorem, ut ipse debitor nequeat ante rem
solvere. Ratio est, quia, mutui natura postulat, ut quicquid